

A close-up photograph of two Lotto sneakers. The sneakers are white with dark blue accents and white laces. The Lotto logo is visible on the tongue of each shoe. The person wearing them is also wearing yellow and red striped socks. The background is a blurred outdoor setting.

FRITID, KULTUR OCH REKREATION FÖR ALLA.

FUNKTIONSHINDRADES FRITID – EN YRKESROLL I HABILITERINGEN

TILLGÄNGLIG FRITID – EN SOCIAL OCH EKONOMISK VINST

Aktuell forskning visar att insatser som påverkar livsstilen har stor betydelse för vårdkonsumtionen, samt förmågan att återhämta sig och tåla påfrestningar. Det är utanför den traditionella sjukvården och inom fritids-, kultur och rekreationsområdet som det finns stora möjligheter att förbättra situationen för många människor, när det gäller förebyggande hälsovård, livskvalitet och delaktighet.

För personer med funktionshinder har detta visat sig särskilt värdefullt. Insatser inom kultur- och fritidsområdet kan med fördel vara ett komplement till behandling och andra insatser inom vård, omsorg och rehabilitering.

När kommunerna tog över omsorgs- verksamheten i början av 90-talet, flyttades många fritidskonsulenttjän- ster över till kommunerna. Vissa blev kvar i landstingens habilitering och fick en för- ändrad yrkesroll med inriktning på en mer indi- viduell fritid. Arbetsområdet omfattar både HSL (Hälso- och sjukvårdslagen) och LSS (Lagen om särskilt stöd o service till vissa funktionshindrade, som säkerställer rätten till råd och stöd). Detta har resulterat i en mera komplex yrkesroll, där vissa arbetar mer konsultativt med fritidsrådgivning (råd och stöd) och andra mer behandlingsinriktat.

YRKESROLLEN IDAG

Att arbeta som fritidskonsulent inom Habilitering- en innebär idag; utredning/kartläggning, behand- ling/åtgärd, utbildning/information, samt att sam- verka med kommunala befattningshavare inom Kultur- och Fritidsförvaltning, LSS-enheter, för- eningar, studieförbund, handikappidrott, intresse- föreningar, assistansbolag, BUP, vuxenpsykiatri, rehabilitering med flera.

ORGANISATORISK TILLHÖRIGHET;

- Landstingets Barn- och Ungdomshabilitering
- Landstingets Vuxenhabilitering

I behandlingsarbetet ingår även kontakt med led- sagare, kontaktpersoner och anhöriga med flera för att få en mer tillgänglig fritid.

DEN SÄRSKILDA EXPERTROLLEN INOM HABILITERING

- Kunskap om olika diagnosgrupper och dess konsekvenser, hur det kan inverka på den enskildes kultur- och fritidsliv/situation.
- Kunskap om lagstiftning utifrån den enskilde personen.
- Kunskap om hinder och möjligheter, utifrån individuellt perspektiv.
- Kunskap om fritidshjälpmedel och ny teknik.
- Teamarbete, tvärvetenskapligt sammansatta yrkesgrupper till exempel sjukgymnast, kurator, psykolog, specialpedagog, arbetsterapeut, med flera.
- Fritidsrådgivning för individ/familj.
- Konsultation/information till ledsagare/ assistenter och kontaktpersoner.
- Dokumentation, journalföring, habiliteringsplaner.
- Kunskap kring funktionshindrets påverkan i vardagslivet.
- Hälso- och miljörelaterade kunskaper kring funktionshindret.

ANN-CHRISTINE SVANTESSON,
VERKSAMHETSCHEF INOM BARN OCH UNGDOMS-
HABILITERINGEN I LANDSTINGET KRONOBERG.

”Fritidskonsulenternas roll är att jobba individuellt mot barn, ungdomar och familj. De hjälper barnen och deras föräldrar att få kontakt med organisationer och föreningar och att se möjligheter istället för hinder. Fritidskonsulenterna motiverar ungdomar och föräldrar att ta steg som de annars inte skulle våga. Arbetet sker i teamsamverkan med övriga yrkesgrupper inom Barn- och ungdomshabiliteringen. De jobbar även i samverkan med kommunernas ansvariga kring fritidsfrågor för personer med funktionshinder.”

YRKESROLLEN I UTVECKLING

Fritidskonsulent inom habiliteringen arbetar utifrån ett individuellt inkluderingsperspektiv, med TR-modellen (Therapeutic Recreation) som förebild. Metoden kommer från USA och bygger på bedömning, utredning, mål, genomförande, utvärdering och dokumentation. Metoden baseras på individens behov –förmåga –intressen – och möjligheter och kan indelas i ”Fritidsrådgivning” och ”Fritidsutbildning” för individen. För att säkerställa dessa insatser är det viktigt att upplysa om rättigheterna till ”Råd & Stöd” i LSS, för de personer som tillhör personkretsen.

För att tillgången och utbudet skall fungera behövs en ansvarsfördelning och samverkan mellan kommun och landsting. Det är därför viktigt att det finns särskild utbildad personal både inom kommun och habilitering som arbetar med fritid och kultur för personer med funktionshinder.

REKOMMENDATIONER

UTBILDNINGSBAKGRUND

Lämplig utbildning på universitet/högskola, eller motsvarande. Erfarenhet av arbete i team, kunskaper om olika funktionshinder, diagnosgrupper, ICF (internationell klassifikationsmodell av funktionstillstånd, funktionshinder & hälsa). Kännedom om kultur- och fritidssektorn, föreningsliv, folkbildning med mera.

TITEL

Den vanligaste titeln är fritidskonsulent. Det finns tendenser som visar att yrkestiteln är på väg att förändras i vissa landsting, för att bättre passa in i Hälso- och sjukvårdslagens uppdrag.

LÖN

Utvecklingen vad gäller lön för utökat individuellt behandlingsarbete och dess omfattning för fritidskonsulenter inom habilitering, har inte följt andra yrkesgruppers utveckling. Lönen för denna typ av tjänst bör jämföras med övriga specialistfunktioner inom Habiliteringen.

**FOMS ÄR EN RIKSTÄCKANDE IDEELL YRKES- OCH INTRESSEFÖRENING SOM HAR
TILL SYFTE ATT STÖDJA TJÄNSTEMÄN OCH ANDRA MED INTRESSE FÖR FRITIDS-,
REKREATIONS- OCH KULTURFRÅGOR FÖR PERSONER MED FUNKTIONSHINDER.
FÖR MER INFORMATION: WWW.FOMS.SE**

DENNA FOLDER ÄR FRAMTAGEN I SAMARBETE MED SKTF.

